

Zatajuj se!

8. Vaje v zatajevanju.

Slišali ste že več lepih naukov o zatajevanju. A samo znati še ni zadosti; glavna reč je: delati. Zato pridemo zdaj do najimenitnejše reči, namreč do nauka: kdaj, kje, kako in v čem se zatajujmo. Pa tu vam ne bom posebej našteval zapovedanega zatajevanja, ker to vam je že znano iz razlage božjih in cerkvenih zapovedi. Ta razlaga nam natanko razjasnjuje in določuje kaj moramo opustiti in kaj storiti, da ne bi z grehom žalili Boga. Razkazati vam hočem tu le nekaj slučajev prostovoljnega zatajevanja ter vam nasvetovati, kako si v raznih priložnostih odrecite take reči, ki bi jih smeli imeti, in opustite marsikaj, kar bi smeli storiti, obratno pa voljno prenašajte take neprijetnosti, ki bi se jih smeli iznebiti, delajte pa radovoljno tudi take težavne reči, ki jih niste dolžni storiti. Naštel vam bom več reči, da si lahko izbirate ter si tudi še sami domislite kaj sličnega. Odberite si za vsak dan kako vajo, če je tudi le kaj malega in lahkega. Premišlujte že naprej, kje in kdaj bo priložnost za dotično premagovanje, kolikrat primeroma dopoldne, kolikrat popoldne. Od začetka bo morda število vaših zatajevanj manjše, potlej pa, ko se nekoliko privadite, bo čimdalje večje. Poglavitna reč je, kakor pri vseh koristnih vajah, tudi tukaj — vztrajnost in stanovitnost.

I. Vaje v telesnem zatajevanju.

Telesno zatajevanje si najlepše razdeliš po raznih čutilih. Zatajuj: vid, posluh, vonj, okus in govor, tip ali razne telesne ugodnosti. Še enkrat pa zatrdim, da ti tukaj podajem nasvetov le za prostovoljno zatajevanje, ker je pri dobrem človeku že itak samoobsebi umevno, da se varuje vseh grešnih pogledov, zlobnega govorjenja in sploh vsake prepovedane zlorabe telesnih počutkov in udov. Prostovoljno premagovanje nam je zato tako potrebno in

koristno, da se bomo tem gotoveje znali premagati tudi takrat, ko bodo izkušnjave vabile v greh.

a) **Okus ali uživanje.** 1. Ne vživaj poželjivo in hlastno, marveč mirno in počasi prični in nadaljuj. 2. Kadar si z drugimi pri mizi, si ne izbiraj boljših reči, marveč vzemi si kaj takega, kar ti je manj všeč. 3. Ako niso jedila pripravljena po tvojem okusu, se ne pritožuj; sploh glej bolj na to, kaj je zdravo in tečno, nego na to, kaj je prijetno in slastno. 4. Jej, kakor je pripravljeno zate; ne zahtevaj soli, popra, olja, jesiha itd., da bi si zboljšal. 5. Bodi zmeren; odloži žlico, ko bi smel še nekolikrat zajeti. 6. Posebno zaslužno bo, ako se popolnoma odrečeš vsaki upijanjivi pijači; kdor se v mladosti ni privadil taki pijači, ne čuti v poznejših letih zanjo niti želje niti potrebe. (Junaško se ustavlja, ko bi ti še tako ponujali!) 7. Med navadnimi obroki ničesar ne uživaj; (torej, če ni posebnih ozirov, samo: zjutraj, opoldne in zvečer, ter kvečjemu še enkrat dopoldne in popoldne za predjužnik in južino). 8. Dasi nisi še dolžan se postiti, posti se vendar prostovoljno vsaj ponekoliko: zjutraj, n. pr., ne deni sladkorja v kavo, le malo ali nič kruha; odreci si včasih predjužnik ali južino in podari ubogim itd. 9. Ako moraš použiti grenko zdravilo, stori radovoljno, da posnemaš Zveličarja, ki je prestal tolike grenkosti za naše zveličanje. 10. Nikar ne glej radovedno in poželjivo, kaj se pripravlja ali donaša na mizo; ne sodi o jedeh, katere so boljše, in ne pripoveduj, kaj si jedel itd. 11. Ne kupuj si nepotrebnih slaščic.

b) **Vid.** 1. Iz gole radovednosti — ako ni radi učenja ali sicer iz pametnega povoda — ne hodi gledat, naj tudi vse hiti na kraj izrednega dogodka ali mikavnega prizora. 2. Pri oknu ne bodi prostora zate, da bi opazoval ulične dogodke in tratil dragoceni čas. 3. Posebno rodovitno polje za zaslužno zatajevanje oči je na ulicah in javnih prostorih. Navadno glej nekaj stopinj predse; ljudi ne opazuj in razmotruj natančneje, marveč bolj splošno, da veš, je li treba pozdraviti koga. 4. Ne postajaj pred izložnimi okni in na drugih sumljivih krajih, ker taka radovednost bi utegnila biti nevarna tvoji duši. 5. Raje kot v šumno družčino hodi

v prosto naravo; a ko opazuješ njeno lepoto, ne pozabi njega, ki je vse tako lepo uravnal. 6. V cerkvi se ne oziraj ne nazaj ne na stran, marveč glej v molitveno knjigo ali proti oltarju. 7. V šoli imaš tudi dovolj priložnosti za zatajevanje oči. 8. Ne bodi preveč plašljiv in privadi se, da boš enakomerno mogel gledati tudi bolj strašne reči, krvaveče rane, gnojne otekline itd.

c) **Posluh.** 1. Ne poprašuj radovedno po novostih in rečeh, ki ti niso nič mar ali vsaj nekoristne. 2. Ne želi si, da bi te hvalili; če te pa kdo pohvali, vzprejmi pohvalo hladnokrvno, kakor bi je ne bil slišal, ali bi se bilo govorilo o kom drugem. 3. Ako bi zelo rad izvedel kako reč, počakaj in ne hodi poizvedovat. 4. Molčé potrpi, če te kdo po krivem graja ali žali. 5. Odreci si tupačam prijetno godbo ali petje, ko bi smel poslušati. 5. Krotko in mirno prenašaj neprijetne glasove, n. pr. krik otrok, drdranje voz, glušče piskanje itd.

č) **Vonj.** 1. Ne pripravljaj si nepotrebnih dišav v stanovanju, n. pr. za umivanje, lasé, obleko i. t. d. 2. Kadar te mika poduhati dišečo cvetlico, si odreci to veselje; ali obudi vsaj dobri namen, da hočeš hvaliti njega, ki je dal cvetličju tako prijetno vonjavo. 3. Privadi se, da boš mirno prenesel tudi smrad, kadar se mu ne moreš izogniti.

d) **Splošno zatajevanje.** 1. Ako ti je vroče, si nikar vedno ne briši potú raz čelo in ne vzdihuj radi tega; pravi junak bi bil, ko bi ne mogel prenesti kapljice potú, ko je tvoj Zveličar krvav pot potil zate. 2. Enako se zatajaj tudi ob drugih vremenskih nepriklakah, n. pr. ob preobilnem deževju, hudi suši, občutnem mrazu itd.; kolikor je treba, poskrbi za zdravje, drugo pa krotko pretrpi v duhu pokore. 3. Vojskuj se zoper lenobo, ki se posebno rada utihotapi pri opravilih, ki jih naklada naš stan; z veseljem opravljaj tudi najpriprostejša dela, ter taka, ki so posebno naporna. 4. Kadar moliš, kleči, kolikor časa moreš, tako da se ne boš naslanjal na komolce in tudi ne zadaj ob klop ali na pete; rad kleči na prostem, dasi bi lahko šel v klop. Ako so roke proste, jih drži po-

božno sklenjene, ne naslonjene (dokler niso preveč utrujene). 5. Kadar stojiš ali sediš, stoj in sedi do-
stojno brez vnemarnega naslanjanja ali zviranja. 6. Zju-
traj zgodaj vstajaj; šest do osem ur odpočitka zadostuje
zdravemu človeku, več bi bilo prej škodljivo nego
koristno. Postelja ne bodi premehka ali pregorka; utr-
jenost v tem oziru je zdrava za telo in dušo. 7. Ako
si moraš kdaj prikrajšati spanje zaradi nujnih opravil,
ne bodi čmeren radi tega; enako ne toži in ne godr-
njaj, ako katerikrat ne moreš spati; marveč daruj Bogu
to nepriliko. 8. Določi si, kdaj in koliko časa se boš
zdržal skakanja, tekanja, vpitja, smejanja, najljubše
igre itd. 9. Privadi se temu, da boš mirno prihajal in
odhajal, vrata tiho zapiral itd. 10. Najlepšo priložnost
za zatajevanje nam pa dajejo razne bolezni. Ako kaj
oboliš, tiho in mirno potrpi, pa Bogu izročuj in daruj
svoje bolečine.

Boter.

Blažetovega Jernejčka so torej letos potrdili, da
je zrel za sveto birmo. Težko je šlo, pa je
vendar šlo. Saj so vsi vedeli, da je Jernejček
sicer dobra duša in izvrstnih staršev, a da
se ne more tako lahko učiti kot drugi.

Prvič je bil res malo gluh, saj je v
navadnem pogovoru razumel komaj vsako
tretjo besedo, drugič so mu pa tudi pored-
neži nagajali, da ima „zeljnato“...

Pa kaj je on mogel zato, če ni bil tako razumen
za uk kot drugi?

Ali včasih je bil Blažetov Jernejček vendar tudi
premeten kot malokateri drugi. Imel je res bolj „trdo“
glavo, kot pravimo, sicer je bil eden boljših izmed
vaških dečkov. Vsaj učitelji so se tako izražali o njem.
In oni so gotovo vedeli.